

Briuselis, 2017 10 19
COM(2017) 603 final

2017/0263 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dvidešimtajame
eiliniame Viduržemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos konvencijos
susitariančiųjų šalių susitikime dėl pasiūlymo iš dalies pakeisti Protokolo dėl specialiai
saugomų Viduržemio jūros zonų ir biologinės įvairovės II priedą**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas susijęs su sprendimu, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi dvidešimtajame eiliniame Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikime dėl Protokolo dėl specialiai saugomų Viduržemio jūros zonų ir biologinės įvairovės II priedo pakeitimų.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Barselonos konvencija ir protokolai

Barselonos konvencija dėl Viduržemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos (toliau – Barselonos konvencija) siekiama taršos prevencijos, mažinimo ir šalinimo priemonėmis užtikrinti, kad gamtiniai jūros bei žemės ištekliai būtų valdomi tausiai, o jūros aplinka ir pakrančių zonos būtų apsaugotos. Barselonos konvencija įsigaliojo 2004 m. liepos 9 d.

Barselonos konvenciją sudaro septyni protokolai, kurių kiekvienas skirtas konkrečioms Viduržemio jūros aplinkos išsaugojimo aspektams, įskaitant Protokolą dėl specialiai saugomų Viduržemio jūros zonų ir biologinės įvairovės (jis pasirašytas 1995 m. ir juo pakeistas susijęs 1982 m. protokolas) bei jo priedus.

Europos Sąjunga yra prisijungusi prie Barselonos konvencijos¹ ir jos protokolų². Italija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Slovėnija, Malta, Kipras ir Kroatija kartu su 13 ES nepriklausančių Viduržemio jūros regiono valstybių taip pat yra Barselonos konvencijos ir jos protokolų šalys.

2.2. Dvidešimtas eilinis susitariančiųjų šalių susitikimas

Dvidešimtas eilinis Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikimas įvyks Tiranoje (Albanija) 2017 m. gruodžio 17–20 d.

Per susitikimą šalių bus paprašyta priimti sprendimą dėl, *inter alia*, teisinę galią turinčio akto, t. y. pasiūlymo iš dalies pakeisti Protokolo dėl specialiai saugomų teritorijų ir biologinės įvairovės Viduržemio jūroje (toliau – Protokolas) II priedą („Nykstančių rūšių arba rūšių, kurioms gresia išnykimas, sąrašą“).

Priimant bet kokią Protokolo priedų pakeitimą taikoma Barselonos konvencijos 23 straipsnyje aprašyta tvarka. Tokie pakeitimai priimami Protokolo susitariančiųjų šalių trijų ketvirtadalių balsų dauguma. Remiantis Barselonos konvencijos 25 straipsniu, „Europos ekonominė bendrija [...], naudojasi teise turėti tiek balsų, kiek [...] turi valstybių narių, kurios yra Konvencijos ir vieno ar kelių protokolų susitariančiosios šalys; Europos ekonominė bendrija [...] nesinaudoja balso teise atvejais, kai ta teise naudojasi atitinkamos valstybės narės, ir atvirkščiai“.

¹ 1977 m. liepos 25 d. Tarybos sprendimas 77/585/EEB dėl Viduržemio jūros apsaugos nuo taršos konvencijos ir Protokolo dėl Viduržemio jūros taršos, sukeltos atliekų, išmetamų iš laivų ir orlaivų, prevencijos sudarymo (OL L 240, 1977 9 19, p. 1) ir 1999 m. spalio 22 d. Tarybos sprendimas, priimančias Konvencijos dėl Viduržemio jūros apsaugos nuo taršos ir Protokolo dėl taršos, sukeltos atliekų, išmetamų iš laivų ir lėktuvų, prevencijos (Barselonos konvencijos) pakeitimus (OL L 322, 1999 12 14, p. 32).

² 1999 m. spalio 22 d. Tarybos sprendimas 1999/800/EB dėl Protokolo dėl specialiai saugomų teritorijų ir biologinės įvairovės Viduržemio jūroje sudarymo ir to protokolo priedų priėmimo (Barselonos konvencija) (OL L 322, 1999 12 14, p. 1).

2.3. Numatomi Protokolo II priedo pakeitimai

Per dvidešimtąjį eilinį Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikimą 2017 m. gruodžio 17–20 d. šalys turi priimti Protokolo II priedo pakeitimus (toliau – numatomas aktas).

Numatomo akto tikslai:

- į Protokolo II priedo rūšių sąrašą įtraukti keturias naujas *Anthozoa* (jūrinių koralinių polipų, įskaitant koralus, klasę) rūšis, t. y. *Isidella elongata*, *Dendrophyllia cornigera*, *Dendrophyllia ramea* ir *Desmophyllum dianthus*,
- atnaujinti kelių jūrų ir pakrančių paukščių rūšių pavadinimus, atsižvelgiant į taksonominius pakeitimus, padarytus po paskutinių Protokolo priedų pakeitimų.

Numatomas aktas tampa privalomas šalims pagal Barselonos konvencijos 29 straipsnį, kuriame nustatyta, kad „[b]et koks šios Konvencijos protokolas yra privalomas minėto protokolo Susitariančiosioms Šalims“, ir 23 straipsnį, kuriame nustatyta, kad „[š]ios Konvencijos arba bet kurio protokolo priedai yra neatskiriama Konvencijos arba tokio protokolo dalis, priklausomai nuo konkretaus atvejo“.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Protokolu sudarytas „Nykstančių rūšių arba rūšių, kurioms gresia išnykimas, sąrašas“ ir „Rūšių, kurių eksploatavimas reglamentuojamas, sąrašas“ (12 straipsnis). Šie du sąrašai sudaro atitinkamai Protokolo II ir III priedus. Susitariančiosios šalys privalo priimti suderintas priemones, kuriomis būtų užtikrinama į šiuos priedus įtrauktų gyvūnų ir augalų rūšių apsauga ir išsaugojimas.

Pirma, numatomame akte siūloma atnaujinti kelių jūrų ir pakrančių paukščių rūšių pavadinimus, atsižvelgiant į taksonominius pakeitimus, padarytus po paskutinių Protokolo priedų pakeitimų. Tie pakeitimai nėra reikšmingi ar esminiai – tiesiog atnaujinami į sąrašą jau įtrauktų rūšių pavadinimai.

Antra, numatomame akte siūloma į Protokolo II priedo rūšių sąrašą įrašyti keturias naujas *Anthozoa* rūšis (*Isidella elongata*, *Dendrophyllia cornigera*, *Dendrophyllia ramea* ir *Desmophyllum dianthus*).

Šį antrąjį pasiūlymą aptarė atitinkamas Konvencijos techninis organas 13-ajame Protokolo ryšių centrų atstovų posėdyje, kuriame buvo atstovaujama ES.

Atitinkamos keturios koralų rūšys aptinkamos Bendrijos svarbos „Rifų“ tipo buveinėse, kurių apsaugai reikia steigti specialias saugomas teritorijas³, kaip nurodyta Buveinių direktyvos⁴ I priede. Visų pirma *Dendrophyllia ramea* bendrija, *Dendrophyllia cornigera* bendrija, *Isidella elongata* facija ir baltųjų koralų bendrijos, tokios kaip *Lophelia pertusa* ir *Madrepora oculata* (su jomis, kaip žinoma, susijusi *Desmophyllum dianthus* rūšis), yra įrašytos į „Europos Sąjungos natūralių buveinių aiškinimo vadovą“⁵ kaip Viduržemio jūros rifus

³ Pagal Buveinių direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje pateiktą apibrėžtį speciali saugoma teritorija – tai Bendrijos svarbos teritorija, kurią valstybės narės įsteigė įstatymu, administraciniu aktu ir (arba) sutartimi ir kurioje yra taikomos būtinos apsaugos priemonės, skirtos palaikyti ar atstatyti natūralių buveinių ir (ar) rūšių, kurioms teritorija yra įsteigta, gerą apsaugos būklę bei populiacijas.

⁴ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

⁵ „Europos Sąjungos natūralių buveinių aiškinimo vadovas“ (EUR 28 redakcija), Natūralių buveinių komiteto patvirtintas 1999 m. spalio 4 d. (EUR 15 redakcija), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m.

http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/docs/Int_Manual_EU28.pdf.

formuojančios rūšys. Viduržemio jūros raudonojoje nykstančių rūšių knygoje⁶ šios keturios rūšys pripažintos rūšimis, kurioms gresia išnykimas: *Dendrophyllia ramea* dabar priskiriama pažeidžiamoms rūšims, *Dendrophyllia cornigera* ir *Desmophyllum dianthus* – nykstančioms rūšims, o *Isidella elongate* – sparčiai nykstančioms rūšims ir laikoma beveik endemine. Trys iš susijusių rūšių (*D. ramea*, *D. cornigera* ir *D. dianthus*) priklauso akmeninių koralų grupei, įrašyti į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos II priedėlį, taigi ir į Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97⁷ (Prekybos laukine flora ir fauna reglamentas) B priedą. Tos keturios *Anthozoa* rūšys Viduržemio jūroje patiria daugiopą antropogeninį poveikį: jas veikia žvejyba demersiniais tralais ir dugninėmis ūdomis, taip pat patenkantys teršalai, grėžimas, visuotinis atšilimas ir vandenynų rūgštėjimas. Jų gebėjimas atsikurti gali būti labai menkas dėl to, kad jos palyginti lėtai auga ir sunkiai plinta, o jų gyvenimo trukmė palyginti ilga. Nors mokslinės informacijos apie šių keturių rūšių populiaciją trūksta, turimi populiacijos duomenys arba kokybiniai stebėjimai rodo, kad beveik pavojausiai regresuoja ir (arba) populiacija mažėja.

Pritardama šiems pasiūlymams Sąjunga užtikrina savo vidaus ir išorės veiksmų nuoseklumą.

Sąjunga yra įsipareigojusi bendradarbiauti tarptautiniu mastu biologinės įvairovės apsaugos srityje pagal SESV 191 straipsnio 1 dalį, JT Biologinės įvairovės konvencijos (toliau – BĮK) 5 straipsnį ir sprendimus, priimtus BĮK šalių konferencijos dešimtajame, dvyliktajame ir tryliktajame susitikimuose, kurie vyko 2010 m. Nagojoje⁸, 2014 m. Pjongčange⁹ ir 2016 m. Meksikoje. Atsižvelgiant į tai, į sąrašą įtraukti siūlomos rūšys visų pirma susijusios su BĮK šalių konferencijos dešimtajame susitikime priimtu Sprendimu XIII/11¹⁰, kuriuo skatinama įgyvendinti savanorišką specialų darbo planą dėl biologinės įvairovės šaltavandeniuose rajonuose, be kita ko, siekiant išsaugoti ir didinti ekosistemų atsparumą šaltavandeniuose rajonuose.

Šis pasiūlymas taip pat atitinka 2012 m. Jungtinių Tautų konferencijoje darnaus vystymosi klausimais išreikštą susirūpinimą „dėl didelio koralų rifų ir mangrovių jautrumo poveikiui, kurį, be kita ko, daro klimato kaita, vandenynų rūgštėjimas, peržvejojimas, žalinga žvejybos praktika ir tarša“, ir toje pačioje konferencijoje priimtą įsipareigojimą „remti tarptautinį bendradarbiavimą, kuriuo siekiama išsaugoti koralų rifų ir mangrovių ekosistemas, pasinaudoti jų socialiniais, ekonominiais ir aplinkosauginiais privalumais, palengvinti techninį bendradarbiavimą ir savanorišką keitimąsi informacija“.

Pasiūlymas taip pat padeda siekti darnaus vystymosi 14.2 tikslo, kuriuo siekiama „iki 2020 m. tausiai vald[ant] ir saug[ant] jūrų ir pakrančių ekosistemas išvengti reikšmingo neigiamo poveikio, be kita ko, didinant jų atsparumą, ir imtis veiksmų jas atkurti, kad vandenynai taptų sveiki ir produktyvūs“.

Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, Sąjunga turėtų palaikyti pasiūlymą iš dalies pakeisti Protokolo II priedą.

⁶ <http://www.iucnredlist.org/initiatives/mediterranean>.

⁷ 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (OL L 61, 1997 3 3, p. 1).

⁸ Sprendimas X/2 „2011–2020 m. strateginis biologinės įvairovės išsaugojimo planas ir Aičio biologinės įvairovės tikslai“, įskaitant Aičio biologinės įvairovės 10-ą tikslą „iki 2015 m. sumažinti įvairiopą antropogeninį poveikį koralų rifams ir kitoms pažeidžiamoms ekosistemoms, kurias veikia klimato kaita ir vandenynų rūgštėjimas, kad būtų išlaikytas jų vientisumas ir gyvavimas“.

⁹ Sprendimo XII/23 priedas „Prioritetiniai veiksmai siekiant Aičio biologinės įvairovės 10-o tikslo, susijusio su koralų rifais ir artimai susijusiomis ekosistemomis“.

¹⁰ Sprendimas XIII/11 „Savanoriškas specialus darbo planas dėl biologinės įvairovės šaltavandeniuose rajonuose, priklausančiuose Konvencijos jurisdikcijai“.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 218 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad priimami sprendimai, kuriais nustatomos „pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinį poveikį pagal atitinkamo organo veiklą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios pagal tarptautinę teisę neturi privalomojo poveikio, bet „gali labai paveikti ES teisės aktų leidėjo priimtus teisės aktus“¹¹.

4.1.2. Teisinio pagrindo taikymas aptariamuoju atveju

Aktas, kurį Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikime prašoma priimti, yra teisinę galią turintis aktas. Vadovaujantis Barselonos konvencijos 23 ir 29 straipsniais, numatomas aktas bus privalomas pagal tarptautinę teisę. Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas iš esmės priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu turi būti laikomasi tam tikros pozicijos, tikslo ir turinio.

4.2.2. Teisinio pagrindo taikymas aptariamuoju atveju

Numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su aplinka. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 192 straipsnio 1 dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 192 straipsnio 1 dalis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

¹¹ Sprendimo Vokietija prieš Tarybą (OIV), byla C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dvidešimtajame eiliniame Viduržemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikime dėl pasiūlymo iš dalies pakeisti Protokolo dėl specialiai saugomų Viduržemio jūros zonų ir biologinės įvairovės II priedą

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Tarybos sprendimu 1999/802/EB¹² Bendrija sudarė Viduržemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos konvenciją (toliau – Barselonos konvencija); ji įsigaliojo 2004 m. liepos 9 d.;
- (2) Sąjunga taip pat yra Protokolo dėl specialiai saugomų Viduržemio jūros zonų ir biologinės įvairovės (toliau – Protokolas), kurį Bendrija sudarė Tarybos sprendimu 1999/800/EB¹³ ir kuris įsigaliojo 1999 m. gruodžio 12 d., šalis;
- (3) pagal Barselonos konvencijos 18 straipsnį viena iš susitariančiųjų šalių susitikimų funkcijų – priimti, persvarstyti ir prireikus iš dalies keisti Konvencijos priedus ir protokolus;
- (4) dvidešimtąjį eilinį Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikimą numatyta surengti Tiranoje (Albanija) 2017 m. gruodžio 17–20 d. Be kitų darbotvarkės punktų, susitikime turi būti priimti Protokolo II priedo pakeitimai;
- (5) šių pakeitimų tikslas yra į Protokolo II priede pateiktą rūšių sąrašą įtraukti keturias naujas *Anthozoa* rūšis (*Isidella elongata*, *Dendrophyllia cornigera*, *Dendrophyllia ramea* ir *Desmophyllum dianthus*) ir tame sąraše atnaujinti kelių jūrų ir pakrančių paukščių rūšių pavadinimus, atsižvelgiant į tam tikrus taksonominius pakeitimus, padarytus po paskutinių Protokolo priedų pakeitimų;
- (6) Protokolo II priedo pakeitimai Sąjungai bus privalomi, todėl tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi dvidešimtajame eiliniame Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikime;
- (7) į Protokolo II priedą siūlomos įtraukti keturios *Anthozoa* rūšys aptinkamos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipuose, kurių apsaugai būtina steigti specialias saugomas

¹² 1999 m. spalio 22 d. Tarybos sprendimas 1999/802/EB, priimančias Konvencijos dėl Viduržemio jūros apsaugos nuo taršos ir Protokolo dėl taršos, sukeltos atliekų, išmetamų iš laivų ir lėktuvų, prevencijos (Barselonos konvencijos) pakeitimus (OL L 322, 1999 12 14, p. 32).

¹³ 1999 m. spalio 22 d. Tarybos sprendimas 1999/800/EB dėl Protokolo dėl specialiai saugomų teritorijų ir biologinės įvairovės Viduržemio jūroje sudarymo ir to protokolo priedų priėmimo (Barselonos konvencija) (OL L 322, 1999 12 14, p. 1).

teritorijas, kaip nustatyta Tarybos direktyvos 92/43/EEB¹⁴ I priede. Trys iš tų rūšių taip pat įtrauktos į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos II priedėlį, kuris Sąjungoje įgyvendinamas Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97¹⁵ B priedu. Žinoma, kad visoms į sąrašą įtraukti siūlomoms rūšims Viduržemio jūroje gresia išnykimas, todėl joms reikia didesnės apsaugos nuo žmogaus veiklos, o ji užtikrinama pagal Protokolą;

- (8) kadangi dvidešimtajame eiliniame Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikime siūloma priimti sprendimą iš dalies pakeisti Protokolo II priedą, tą sprendimą po priėmimo tikslinga paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (9) remiantis Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 17 straipsnio 1 dalimi, dvidešimtajame eiliniame Barselonos konvencijos susitariančiųjų šalių susitikime Sąjungai turi atstovauti Komisija. Valstybės narės turi palaikyti Sąjungos poziciją pagal ES sutarties 4 straipsnio 3 dalį,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi dvidešimtajame eiliniame Viduržemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos konvencijos (Barselonos konvencijos) susitariančiųjų šalių susitikime, – palaikyti pasiūlymą dėl sprendimo iš dalies pakeisti Protokolo dėl specialiai saugomų Viduržemio jūros zonų ir biologinės įvairovės (Protokolo) II priedą, kiek tai susiję su:

- (1) šių rūšių įtraukimu į sąrašą:
 - *Dendrophyllia cornigera*,
 - *Dendrophyllia ramea*,
 - *Desmophyllum dianthus*,
 - *Isidella elongata*;
- (2) priede nurodytų jūrų ir pakrančių paukščių rūšių pavadinimų, kurie buvo pakeisti dėl taksonominių pakeitimų, atnaujinimu.

2 straipsnis

1 straipsnyje nurodytas sprendimas po priėmimo skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

¹⁴ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

¹⁵ 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (OL L 61, 1997 3 3, p. 1).

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai ir valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas